

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики України
19.01.2016 № 10

Із змінами, затвердженими
наказом Державної служби
статистики України
від 23.11.2017 № 300

**МЕТОДИКА
РОЗРАХУНКУ ПОКАЗНИКА СТРУКТУРНОЇ СТАТИСТИКИ
"ДОДАНА ВАРТІСТЬ ЗА ВИТРАТАМИ ВИРОБНИЦТВА"**

Київ – 2016

Державна служба статистики України

Відповідальний за випуск – директор департаменту структурної статистики та статистики фінансів підприємств Кузнецова М. С.

У Методиці розрахунку показника структурної статистики "додана вартість за витратами виробництва" (далі – Методика) описано спосіб і порядок обчислення показника "додана вартість за витратами виробництва", передбаченого Регламентом (ЄС) № 295/2008 Європейського парламенту і Ради від 11.03.2008 стосовно структурної статистики підприємств.

Методику підготовлено з урахуванням рекомендацій експертів ЄС пані Еліни Маркайне та пані Ілони Калліоне (Центральне статистичне бюро Латвійської Республіки) в рамках реалізації заходів за проектом Twinning Light Ukraine "Гармонізація офіційної статистики України зі стандартами Європейського Союзу" та з урахуванням рекомендацій експертів Національного інституту статистики Болгарії, отриманих працівниками департаменту структурної статистики та статистики фінансів підприємств Держстату у рамках навчального курсу "Введення в теорію та організацію статистичних обстежень" (Республіка Болгарія, 2017 рік).

Методику підготували працівники департаменту структурної статистики та статистики фінансів підприємств.

Методика схвалена Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 18.12.2015 № 15).

Зміни до Методики схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 17.11.2017 № 22).

Державна служба статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601
- телефон: (044) 287-24-22
- факс: (044) 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.ukrstat.gov.ua

ЗМІСТ

	Стор.
Передмова.....	4
I. Загальні положення.....	5
II. Охоплення та рівень деталізації за КВЕД-2010.....	5
III. Статистичні одиниці, щодо яких проводиться розрахунок показника.....	6
IV. Джерела інформації для проведення розрахунків.....	7
V. Спосіб розрахунку показника.....	10
VI. Порядок проведення розрахунків.....	11
VII. Контроль отриманих даних.....	12
VIII. Агрегація результатів розрахунку.....	13
Додаток 1. Приклади розрахунку показника "додана вартість за витратами виробництва".....	15
Додаток 2. Агрегація показника "додана вартість за витратами виробництва" відповідно до вимог Регламенту Комісії (ЄС) № 251/2009 від 11.03.2009 щодо складання рядів даних зі структурної статистики підприємств.....	19
Список використаних жерел.....	22

Передмова

У Методиці описано спосіб і порядок обчислення показника "додана вартість за витратами виробництва", а також джерела інформації для проведення відповідних розрахунків і узагальнення отриманих даних.

Цей документ деталізує засади, викладені у Методологічних положеннях про взаємоузгоджену систему державних статистичних спостережень для складання показників структурної статистики – складової статистики підприємств, затверджених наказом Держстату від 29.12.2012 № 549.

Реалізація процедур, описаних у цій Методиці, здійснюється в автоматизованому режимі з використанням програмних засобів PowerBuilder 10.2 та пакета обробки статистичних даних PASW Statistics.

Методика призначена для використання працівниками органів державної статистики, а також може бути корисною для інших користувачів.

I. Загальні положення

1. Методика призначена для здійснення розрахунку показника структурної статистики "додана вартість за витратами виробництва" (value added at factor costs, код 12 15 0), передбаченого Регламентом (ЄС) № 295/2008 Європейського парламенту та Ради від 11.03.2008 стосовно структурної статистики підприємств (далі – Регламент ЄС № 295/2008) (додатки I-IV) [16], а також регламентами Комісії (ЄС) № 250/2009 та № 251/2009 від 11.03.2009 [13, 14], що впроваджують Регламент (ЄС) № 295/2008.

Додана вартість за витратами виробництва - це валовий дохід від операційної діяльності, скоригований на субсидії та непрямі податки.

2. Методика розроблена з урахуванням норм Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, законів України "Про інформацію", "Про державну статистику", "Про доступ до публічної інформації", Концепції розвитку державної статистики підприємств України, затвердженої наказом Держкомстату від 28.12.2007 № 478, Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затвердженого наказом Держкомстату від 16.12.2009 № 481, Концепції забезпечення статистичної конфіденційності, затвердженої наказом Держстату від 28.07.2015 № 180.

3. Для цілей Методики терміни вживаються у тлумаченнях, визначених Методологічними положеннями щодо визначення основного виду економічної діяльності підприємства [6], Методикою поширення даних вибіркового структурного обстеження малих підприємств на генеральну сукупність [7], Положенням про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств [12], Регламентом Комісії (ЄС) № 250/2009 від 11.03.2009 [13].

4. Скорочення:

ЄС – Європейський Союз.

КВЕД-2010 – Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (зі змінами).

II. Охоплення за видами економічної діяльності та рівень їх деталізації за КВЕД-2010

1. За цією Методикою показник "додана вартість за витратами виробництва" розраховується по підприємствах, основний вид економічної

діяльності яких відноситься за КВЕД-2010 до секцій А-Ј; розділів 64 (крім банків) та 66 секції К; секцій L-N, Р, R; розділів 95, 96 секції S.

Методика не поширюється на:

банківські установи, що класифікуються за кодами 64.11 "Діяльність центрального банку", 64.19 "Інші види грошового посередництва" (підприємства, які мають у назві слово "банк");

страхові компанії, що класифікуються за кодами 65.1 "Страховання" та 65.2 "Перестраховання";

недержавні пенсійні фонди, що класифікуються за кодом 65.3 "Недержавне пенсійне забезпечення".

2. Порядок розрахунку показника "додана вартість за витратами виробництва" по окремих типах фінансових установ описано в нижченаведених документах:

по страхових компаніях – у Методологічних положеннях з організації проведення структурного обстеження страхових компаній, затверджених наказом Держстату від 29.09.2015 № 225;

по кредитних установах – у Методологічних положеннях з організації проведення структурних обстежень кредитних установ, затверджених наказом Держстату від 30.12.2014 № 412.

3. Застосування Методики для підприємств, які за основним видом економічної діяльності відносяться до секції А "Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство" за КВЕД-2010, є національною особливістю та не передбачено Регламентом ЄС № 295/2008.

ІІІ. Статистичні одиниці, щодо яких проводиться розрахунок показника

1. Розрахунок показника "додана вартість за витратами виробництва" здійснюється щодо статистичної одиниці "підприємство".

2. Розрахунок показника "додана вартість за витратами виробництва" по фізичних особах-підприємцях, які відповідно до Постанови Ради (ЄЕС) від 15.03.1993 № 696/93 "Про статистичні одиниці спостереження та аналізу виробничої системи Європейської спільноти" належать до статистичної одиниці "підприємство", описано в Методиці розрахунку показників структурної статистики з урахуванням діяльності фізичних осіб-підприємців, затвердженій наказом Держстату від 26.11.2015 № 343.

IV. Джерела інформації для проведення розрахунків

1. Джерелами для розрахунку показника "додана вартість за витратами виробництва" є:

1.1. Дані державного статистичного спостереження "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" (первинні дані).

1.2. Дані державного статистичного спостереження "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств" (первинні дані).

2. Щодо підприємств, які в рамках державного статистичного спостереження "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" обстежуються за формою № 1-підприємництво (річна), для розрахунку показника "додана вартість за витратами виробництва" використовують такі показники:

№ п/п	Назва показника	Умовне позначення	Номер рядка/ графи відповідного джерела даних	Код показника відповідно до Регламенту ЄС № 295/2008
Форма державного статистичного спостереження № 1-підприємництво (річна) "Структурне обстеження підприємства"				
1.	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) без ПДВ	Об	розділ 3, рядок 300, графа 2	12 11 0
2.	Вартість продукції (робіт, послуг) власного виробництва для внутрішніх потреб підприємства з метою інвестування свого підприємства	КВ	розділ 3, рядок 300, графа 5	
3.	Запаси незавершеного виробництва на початок звітнього року	ЗНВ ₀	розділ 3, рядок 300, графа 12	13 21 3
4.	Запаси незавершеного виробництва на кінець звітнього року	ЗНВ ₁	розділ 3, рядок 300, графа 13	
5.	Запаси готової продукції на початок звітнього року	ЗГП ₀	розділ 3, рядок 300, графа 14	
6.	Запаси готової продукції на кінець звітнього року	ЗГП ₁	розділ 3, рядок 300, графа 15	
7.	Запаси товарів та послуг для перепродажу (без ПДВ) на початок звітнього року	ЗТП ₀	розділ 3, рядок 300, графа 16	13 21 1
8.	Запаси товарів та послуг для перепродажу (без ПДВ) на кінець звітнього року	ЗТП ₁	розділ 3, рядок 300, графа 17	
9.	Вартість товарів та послуг, придбаних у звітньому році для перепродажу (без ПДВ)	ВТП	розділ 3, рядок 300, графа 18	13 12 0

№ п/п	Назва показника	Умовне позначення	Номер рядка/ графи відповідного джерела даних	Код показника відповідно до Регламенту ЄС № 295/2008
10.	Виробничі запаси на початок звітного року	ВЗ ₀	розділ 7 рядок 700, графа 1	13 11 0
11.	Виробничі запаси на кінець звітного року	ВЗ ₁	розділ 7 рядок 700, графа 2	
12.	Матеріальні витрати (уключаючи товари для забезпечення діяльності підприємства) та витрати на оплату послуг, використані у виробництві	МВ	розділ 3 рядок 300, графа 7	
13.	Дохід від продажу основних засобів, утримуваних для продажу (без ПДВ)	Доз	розділ 5, рядок 500, графа 1	15 21 0
14.	Податки та збори, пов'язані з виробництвом	ПВ	розділ 5 рядок 505, графа 1	
15.	Податки та збори, пов'язані з обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) (крім ПДВ, акцизного податку)	ПО	розділ 5 рядок 506, графа 1	
16.	Акцизний податок	Ак	розділ 3 рядок 300, графа 3	
Фінансова звітність підприємств				
Форма № 2 "Звіт про фінансові результати"				
17.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	ЧДР _В	рядок 2000, графа 3	
18.	Інші операційні доходи	ІОД _В	рядок 2120, графа 3	
Форма № 5 "Примітки до річної фінансової звітності"				
19.	Інші операційні доходи	ІОД ₅	рядки 440–490 графа 1	
20.	Дохід від операційної курсової різниці	Докр	рядок 450, графа 1	
Форма № 2-м "Звіт про фінансові результати"				
21.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	ЧД _М	рядок 2000, графа 3	
22.	Інші операційні доходи	ІОД _М	рядок 2120, графа 3	
Форма № 2-мс "Звіт про фінансові результати"				
23.	Інші доходи	ІД _{МС}	рядок 2160, графа 3	

3. Щодо підприємств, які в рамках державного статистичного спостереження "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" обстежуються за формою № 1-підприємство (коротка) (річна), для

розрахунку показника "додана вартість за витратами виробництва" використовують такі показники:

№ п/п	Назва показника	Умовне позначення	Номер рядка/ графи відповідного джерела даних	Код показника відповідно до Регламенту ЄС № 295/2008
Форма державного статистичного спостереження № 1-підприємництво (коротка) (річна) "Структурне обстеження підприємства"				
1.	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) без ПДВ	Об	розділ 4, рядок 400, графа 1	12 11 0
2.	Вартість продукції (робіт, послуг) власного виробництва для внутрішніх потреб підприємства з метою інвестування свого підприємства	КВ	розділ 4, рядок 403, графа 1	
3.	Запаси незавершеного виробництва на початок звітного року	ЗНВ ₀	розділ 5, рядок 501, графа 1	13 21 3
4.	Запаси незавершеного виробництва на кінець звітного року	ЗНВ ₁	розділ 5, рядок 501, графа 2	
5.	Запаси готової продукції на початок звітного року	ЗГП ₀	розділ 5, рядок 502, графа 1	
6.	Запаси готової продукції на кінець звітного року	ЗГП ₁	розділ 5, рядок 502, графа 2	
7.	Запаси товарів та послуг для перепродажу (без ПДВ) на початок звітного року	ЗТП ₀	розділ 5, рядок 503, графа 1	13 21 1
8.	Запаси товарів та послуг для перепродажу (без ПДВ) на кінець звітного року	ЗТП ₁	розділ 5, рядок 503, графа 2	
9.	Вартість товарів та послуг, придбаних у звітному році для перепродажу (без ПДВ)	ВТП	розділ 4, рядок 415, графа 1	13 12 0
10.	Виробничі запаси на початок звітного року	ВЗ ₀	розділ 5, рядок 500, графа 1	13 11 0
11.	Виробничі запаси на кінець звітного року	ВЗ ₁	розділ 5, рядок 500, графа 2	
12.	Матеріальні витрати (уключаючи товари для забезпечення діяльності підприємства) та витрати на оплату послуг, використані у виробництві	МВ	розділ 4, рядок 406, графа 1	
13.	Дохід від продажу основних засобів, утримуваних для продажу (без ПДВ)	Доз	розділ 4, рядок 404, графа 1	15 21 0
14.	Податки та збори, пов'язані з виробництвом	ПВ	розділ 4, рядок 417, графа 1	
15.	Податки та збори, пов'язані з обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) (крім ПДВ, акцизного податку)	ПО	розділ 4, рядок 418, графа 1	
16.	Акцизний податок	Ак	розділ 4, рядок 401, графа 1	

№ п/п	Назва показника	Умовне позначення	Номер рядка/ графи відповідного джерела даних	Код показника відповідно до Регламенту ЄС № 295/2008
Фінансова звітність підприємств				
Форма № 2 "Звіт про фінансові результати"				
17.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	ЧДР _В	рядок 2000, графа 3	
18.	Інші операційні доходи	ІОД _В	рядок 2120, графа 3	
Форма № 5 "Примітки до річної фінансової звітності"				
19.	Інші операційні доходи	ІОД ₅	рядки 440–490 графа 1	
20.	Дохід від операційної курсової різниці	Докр	рядок 450, графа 1	
Форма № 2-м "Звіт про фінансові результати"				
21.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	ЧД _м	рядок 2000, графа 3	
22.	Інші операційні доходи	ІОД _м	рядок 2120, графа 3	
Форма № 2-мс "Звіт про фінансові результати"				
23.	Інші доходи	ІД _{мс}	рядок 2160 графа 3	

V. Спосіб розрахунку показника

1. Відповідно до Регламенту Комісії (ЄС) № 250/2009 від 11.03.2009 показник "додана вартість за витратами виробництва" розраховують на основі обороту, плюс капіталізоване виробництво, плюс інші нефінансові доходи (у тому числі субсидії на виробництво), плюс або мінус зміна запасів, мінус загальна вартість куплених товарів та послуг, мінус інші податки на продукцію, які пов'язані з оборотом, але не підлягають вирахуванню, мінус збори й податки, пов'язані з виробництвом.

2. У національній статистичній практиці показник "додана вартість за витратами виробництва" розраховують за такою формулою:

$$ДВ = Об + \Delta З + КВ + ДС - КТП - Ак - ПВ - ПО, \quad (5.1)$$

де ДВ – додана вартість за витратами виробництва

$\Delta З$ – зміна запасів, що розраховують за такою формулою:

$$\Delta З = (ЗГП_1 - ЗГП_0) + (ЗНВ_1 - ЗНВ_0) + (ЗТП_1 - ЗТП_0) + (ВЗ_1 - ВЗ_0) \quad (5.2)$$

ДС – інші доходи (з урахуванням субсидій та дотацій на виробництво), які розраховують у цілому по підприємству так:

по підприємствах, які звітували за формою фінансової звітності № 2 "Звіт про фінансові результати":

$$Дс = (ІОДв - Доз - Докр) + (ЧДРв - Об + Ак) \quad (5.3)$$

по підприємствах, які звітували за формою фінансової звітності № 2 "Звіт про фінансові результати", але не подали форму № 5 "Примітки до річної фінансової звітності":

$$Дс = (ІОДв - Доз - РДкр) + (ЧДРв - Об + Ак) \quad (5.4)$$

де $РДкр$ – розрахунковий дохід від операційної курсової різниці, що розраховують за такою формулою:

$$РДкр = ІОДв \times K^m \quad (5.5)$$

де K^m – коефіцієнт, який розраховують на підставі узагальнених даних на рівні класу КВЕД по підприємствах, які подали форму № 5 "Примітки до річної фінансової звітності", за такою формулою:

$$K^m = Докр^m / ІОД_5^m \quad (5.6)$$

де m – основний вид економічної діяльності підприємства

по підприємствах, які звітували за формою фінансової звітності № 2-м "Звіт про фінансові результати":

$$Дс = (ІОДм - Доз - РДкр) + (ЧДм - Об + Ак) \quad (5.7)$$

$$РДкр = ІОДм \times K^m \quad (5.8)$$

по підприємствах, які звітували за формою фінансової звітності № 2-мс "Звіт про фінансові результати":

$$Дс = ІДмс - Доз - РДкр \quad (5.9)$$

$$РДкр = ІДмс \times K^m \quad (5.10)$$

де $КТП$ – загальна вартість куплених товарів та послуг, що розраховують за такою формулою:

$$КТП = МВ + (ВЗ_1 - ВЗ_0) + ВТП \quad (5.11)$$

3. Приклади розрахунку показника "додана вартість за витратами виробництва" наведено в додатку 1.

VI. Порядок проведення розрахунків

1. Щодо підприємств, які обстежуються за формою № 1-підприємство (річна), розрахунок здійснюється по кожному підприємству в цілому відповідно до його основного виду економічної діяльності.

2. Щодо підприємств, які обстежуються на вибірковій основі, розрахунок проводиться по кожному підприємству, яке увійшло у вибіркову сукупність за формою № 1-підприємництво (коротка) (річна), з подальшим розповсюдженням даних вибіркової сукупності на основу вибірки згідно з порядком, наведеним у Методиці поширення даних вибіркового структурного обстеження малих підприємств на генеральну сукупність [7].

VII. Контроль отриманих даних

1. З метою оцінки точності (надійності) статистичної інформації за розрахунковим показником "додана вартість за витратами виробництва" виконують контролю, передбачені у документі Євростату "Процес перевірки даних структурної статистики підприємств" ("The SBS validation process") [17]. Контролі даних здійснюють на агрегованому рівні та на рівні підприємств.

1.1. На першому етапі встановлюється, чи приймає цей показник додатні значення. При невиконанні цієї умови формується перелік підприємств, по яких показник дорівнює нулю або має значення менше нуля. По цих підприємствах проводиться аналіз первинних даних та отримуються необхідні пояснення від респондентів.

Показник "додана вартість за витратами виробництва" може набувати від'ємних значень у результаті встановлення цін продажу на вироблену продукцію нижче витрат виробництва при відсутності субсидування виробництва такої продукції.

1.2. На другому етапі для проведення контролю отриманих результатів здійснюється порівняльний аналіз з показниками структурної статистики, які наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Назва показника (код показника відповідно до Регламенту ЄС № 295/2008)	Умова контролю
Обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) (12 12 0)	12 15 0 < 12 12 0
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) без ПДВ (12 11 0)	12 15 0 < 12 11 0
Витрати на персонал (13 31 0)	12 15 0 > 13 31 0

Перевірку узгодженості показників структурної статистики проводять на всіх рівнях деталізації за КВЕД. Результати оцінки узгодженості показників класифікуються як "попередження".

У разі отримання зворотного результату здійснюється аналіз вхідної інформації, виявляються підприємства, за рахунок яких ця умова не виконується, та отримуються необхідні пояснення від респондентів.

1.3. На третьому етапі контролю передбачається проведення порівняльного аналізу розрахованого показника за звітний рік з попереднім роком на відповідність визначеним межам довірчого інтервалу, значення яких скориговані на індекс споживчих цін та індекс фізичного обсягу валового внутрішнього продукту (використовуються останні наявні дані за звітний рік).

На цьому етапі контролюється рівень темпу зростання (зниження) агрегованих показників за видами економічної діяльності у звітному році порівняно з минулим роком з урахуванням індексу споживчих цін та індексу фізичного обсягу валового внутрішнього продукту (таблиця 2). Результати співвідношень, які виходять за межі довірчих інтервалів, класифікуються як "попередження".

Таблиця 2

Назва показника (код показника відповідно до Регламенту ЄС № 295/2008)	Довірчий інтервал	Довірчий інтервал з урахуванням індексу споживчих цін та індексу фізичного обсягу валового внутрішнього продукту
Додана вартість за витратами виробництва (12 15 0)	[77%; 130%]	$\left[77\% / \left(1 + \frac{4}{\sqrt{n_{(T-1)}}} \right) \times \text{ІСЦ}_T \times \text{ВВП}_T, \right.$ $\left. 130\% \times \left(1 + \frac{4}{\sqrt{n_{(T-1)}}} \right) \times \text{ІСЦ}_T \times \text{ВВП}_T \right],$ <p>де ІСЦ – індекс споживчих цін за звітний рік порівняно з минулим роком; ВВП – індекс фізичного обсягу валового внутрішнього продукту; n – кількість підприємств; T – звітний рік.</p>

Якщо результати цих порівнянь виходять за межі довірчих інтервалів, то здійснюють аналіз даних на агрегованому рівні та на рівні підприємств і отримують необхідні пояснення від респондентів.

VIII. Агрегація результатів розрахунку

1. Статистична інформація за показником "додана вартість за витратами виробництва" деталізується в таких розрізах:

у цілому по Україні;

за видами економічної діяльності на рівні класу за КВЕД;

за регіонами;

за розмірами підприємств відповідно до законодавчих критеріїв, визначених у Господарському кодексі України;

за розмірами підприємств відповідно до законодавчих критеріїв і за видами економічної діяльності на рівні класу за КВЕД;

за кількістю зайнятих працівників: до 9 осіб, від 10 до 49 осіб, від 50 до 249 осіб, 250 осіб і більше;

за розміром обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг), млн. євро: 0-1, 1-2, 2-5, 5-10, 10-20, 20-50, 50-200, 200 і більше (для перерахунку вартісних значень у гривневий еквівалент застосовується середньорічний курс Національного банку України).

2. Агрегація показника "додана вартість за витратами виробництва" відповідно до вимог Регламенту Комісії (ЄС) № 251/2009 від 11.03.2009 щодо складання рядів даних зі структурної статистики підприємств наведена у додатку 2.

3. Поширення органами державної статистики інформації за показником структурної статистики "додана вартість за витратами виробництва" здійснюється із забезпеченням виконання Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності інформації.

4. Основними статистичними публікаціями, в яких поширюється показник структурної статистики "додана вартість за витратами виробництва" є статистичні збірники "Діяльність суб'єктів господарювання" та "Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємства", які розміщуються на веб-сайті Держстату в розділі "Публікації"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Діяльність підприємств".

5. Статистична інформація оприлюднюється у терміни, визначені планом державних статистичних спостережень, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

Директор департаменту
структурної статистики та статистики
фінансів підприємств Держстату

М. С. Кузнєцова

Додаток 1
до Методики розрахунку показника
структурної статистики "додана
вартість за витратами виробництва"
(пункт 3 розділу VI)

**Приклад розрахунку показника
"додана вартість за витратами виробництва"**

1. Підприємство займається транспортним обробленням вантажів
(код 52.24 за КВЕД-2010).

№ п/п	Назва показника	Умовне позначення	Усього по підприємству
Показники форми державного статистичного спостереження № 1-підприємство (річна) "Структурне обстеження підприємства"			
1.	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) без ПДВ	Об	495178,5
2.	Вартість продукції (робіт, послуг) власного виробництва для інвестування підприємства	КВ	–
3.	Запаси незавершеного виробництва на початок звітнього року	ЗНВ ₀	6422,0
4.	Запаси незавершеного виробництва на кінець звітнього року	ЗНВ ₁	4617,0
5.	Запаси готової продукції на початок звітнього року	ЗГП ₀	7022,3
6.	Запаси готової продукції на кінець звітнього року	ЗГП ₁	10582,0
7.	Запаси товарів та послуг для перепродажу (без ПДВ) на початок звітнього року	ЗТП ₀	90576,0
8.	Запаси товарів та послуг для перепродажу (без ПДВ) на кінець звітнього року	ЗТП ₁	2620,0
9.	Вартість товарів та послуг, придбаних у звітньому році для перепродажу (без ПДВ)	ВТП	8606,8
10.	Виробничі запаси на початок звітнього року	ВЗ ₀	32162,0
11.	Виробничі запаси на кінець звітнього року	ВЗ ₁	24064,0
12.	Матеріальні витрати (уключаючи товари для забезпечення діяльності підприємства) та витрати на оплату послуг, використані у виробництві	МВ	258366,6
13.	Податки та збори, пов'язані з виробництвом	ПВ	29903,1
14.	Податки та збори, пов'язані з обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) (крім ПДВ, акцизного податку)	ПО	297,4
15.	Акцизний податок	Ак	–
16.	Дохід від продажу основних засобів	Доз	884,0
Показники фінансової звітності за формами № 2 "Звіт про фінансові результати", № 5 "Примітки до річної фінансової звітності"			
17.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	ЧДР _В	495178,0
18.	Інші операційні доходи	ІОД _В	88157,0
19.	Дохід від операційної курсової різниці	Докр	22550,0

Продовження додатка 1

№ п/п	Назва показника	Умовне позначення	Усього по підприємству
Розрахункові показники			
20.	Зміна запасів	ΔЗ	- 94299,3
21.	Інші доходи з урахуванням субсидій та дотацій на виробництво	Д _С	64722,5
22.	Загальна вартість куплених товарів та послуг	КТП	258875,4
23.	Додана вартість за витратами виробництва	ДВ	176526,3

I. Проведення розрахунків

1. Розрахунок показника щодо зміни запасів за формулою (5.2):

$$\Delta Z = (ЗНВ_1 - ЗНВ_0) + (ЗГП_1 - ЗГП_0) + (ЗТП_1 - ЗТП_0) + (ВЗ_1 - ВЗ_0) = \\ = (4617,0 - 6422,0) + (10582,0 - 7022,3) + (2620,0 - 90576,0) + \\ + (24064,0 - 32162,0) = - 94299,3$$

2. Розрахунок показника "інші доходи з урахуванням субсидій та дотацій на виробництво" за формулою (5.3), оскільки підприємство звітувало за формою фінансової звітності № 2 "Звіт про фінансові результати" та одночасно подало форму № 5 "Примітки до річної фінансової звітності":

$$Д_С = (ІОД_В - Д_ОЗ - Д_ОКР) + (ЧДР_В - Об + Ак) = \\ = (88157,0 - 884,0 - 22550,0) + (495178,0 - 495178,5 + 0) = 64722,5$$

3. Розрахунок загальної вартості куплених товарів та послуг за формулою (5.11):

$$КТП = МВ + (ВЗ_1 - ВЗ_0) + ВТП = \\ = 258366,6 + (24064,0 - 32162,0) + 8606,8 = 258875,4$$

4. Розрахунок показника "додана вартість за витратами виробництва" за формулою (5.1):

$$ДВ^{52.24} = Об + \Delta Z + КВ + Д_С - КТП - Ак - ПВ - ПО = \\ = 495178,5 + (- 94299,3) + 0 + 64722,5 - 258875,4 - 0 - 29903,1 - 297,4 = \\ = 176525,8$$

II. Контроль результатів розрахунку показника

Показник "додана вартість за витратами виробництва" (код показника 12 15 0) не має перевищувати такі показники структурної статистики:

Назва показника (код показника відповідно до Регламенту ЄС № 295/2008)	Умова контролю	Результати розрахунку
Обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) (12 12 0)	12 15 0 < 12 12 0	176525,8 < 394249,6
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) без ПДВ (12 11 0)	12 15 0 < 12 11 0	176525,8 < 495178,5

Продовження додатка 1

2. Підприємство займається розповсюдженням кіно- та відеофільмів, телевізійних програм (код 59.13 за КВЕД-2010).

№ п/п	Назва показника	Умовне позначення	Усього по підприємству
Показники форми державного статистичного спостереження № 1-підприємництво (річна) "Структурне обстеження підприємства"			
1.	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) без ПДВ	Об	154604,4
2.	Вартість продукції (робіт, послуг) власного виробництва для інвестування підприємства	КВ	0,0
3.	Запаси незавершеного виробництва на початок звітного року	ЗНВ ₀	0,0
4.	Запаси незавершеного виробництва на кінець звітного року	ЗНВ ₁	0,0
5.	Запаси готової продукції на початок звітного року	ЗГП ₀	0,0
6.	Запаси готової продукції на кінець звітного року	ЗГП ₁	0,0
7.	Запаси товарів та послуг для перепродажу (без ПДВ) на початок звітного року	ЗТП ₀	0,0
8.	Запаси товарів та послуг для перепродажу (без ПДВ) на кінець звітного року	ЗТП ₁	0,0
9.	Вартість товарів та послуг, придбаних у звітному році для перепродажу (без ПДВ)	ВТП	0,0
10.	Виробничі запаси на початок звітного року	ВЗ ₀	0,0
11.	Виробничі запаси на кінець звітного року	ВЗ ₁	0,0
12.	Матеріальні витрати (уключаючи товари для забезпечення діяльності підприємства) та витрати на оплату послуг, використані у виробництві	МВ	122123,0
13.	Податки та збори, пов'язані з виробництвом	ПВ	0,0
14.	Податки та збори, пов'язані з обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) (крім ПДВ, акцизного податку)	ПО	0,0
15.	Акцизний податок	Ак	0,0
16.	Дохід від продажу основних засобів	Доз	1500,0
Показники фінансової звітності за формами № 2м "Звіт про фінансові результати"			
17.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	ЧД _м	154604,4
18.	Інші операційні доходи	ІОД _м	119103,8
Розрахункові показники			
20.	Зміна запасів	ΔЗ	0,0
21.	Інші доходи з урахуванням субсидій та дотацій на виробництво	Дс	91877,4
22.	Загальна вартість куплених товарів та послуг	КТП	122123,0
23.	Додана вартість за витратами виробництва	ДВ	124358,8

I. Проведення розрахунків

1. Розрахунок показника зміни запасів за формулою (5.2):

$$\Delta Z = (ЗНВ_1 - ЗНВ_0) + (ЗГП_1 - ЗГП_0) + (ЗТП_1 - ЗТП_0) + (ВЗ_1 - ВЗ_0) = 0$$

2. Розрахунок показника "інші доходи з урахуванням субсидій та дотацій на виробництво" за формулами (5.6), (5.5), (5.7), оскільки підприємство звітувало за формою фінансової звітності № 2-м "Звіт про фінансові результати":

$$\begin{aligned} K^{59.13} &= Д_{ОКР}^{59.13} / ІОД_5^{59.13} = 11579 / 53611 = 0,216 \\ РД_{кр} &= ІОД_М \times K^{59.13} = 119103,8 \times 0,216 = 25726,4 \\ Д_С &= (ІОД_М - Д_{ОЗ} - РД_{кр}) + (ЧД_М - Об + Ак) = \\ &= 119103,8 - 1500,0 - 25726,4 + 154604,4 - 154604,4 + 0 = 91877,4 \end{aligned}$$

3. Розрахунок загальної вартості куплених товарів та послуг за формулою (5.11):

$$КТП = МВ + (ВЗ_1 - ВЗ_0) + ВТП = 122123,0 + (0 - 0) + 0 = 122123,0$$

4. Розрахунок показника "додана вартість за витратами виробництва" за формулою (5.1):

$$\begin{aligned} ДВ^{59.13} &= Об + \Delta Z + КВ + Д_С - КТП - Ак - ПВ - ПО = \\ &= 154604,4 + 0 + 91877,4 - 122123,0 - 0 - 0 - 0 = 124358,8 \end{aligned}$$

II. Контроль результатів розрахунку показника

Показник "додана вартість за витратами виробництва" (код показника 12 15 0) не має перевищувати такі показники структурної статистики:

Назва показника (код показника відповідно до Регламенту ЄС № 295/2008)	Умова контролю	Результати розрахунку
Обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) (12 12 0)	12 15 0 < 12 12 0	124358,8 < 246481,8
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) без ПДВ (12 11 0)	12 15 0 < 12 11 0	124358,8 < 154604,4

Додаток 2
до Методики розрахунку показника
структурної статистики "додана
вартість за витратами виробництва"
(пункт 2 розділу VIII)

**Агрегація показника "додана вартість за витратами виробництва"
відповідно до вимог Регламенту Комісії (ЄС) № 251/2009 від 11.03.2009
щодо складання рядів даних зі структурної статистики підприємств**

Додаток до Регламенту ЄС № 295/2008	Охоплення видів діяльності за КВЕД-2010	Код групувань для складання структурної статистики відповідно до Регламенту ЄС № 251/2009	Групування (деталізація)		
I Загальний модуль для щорічної структурної статистики	секції H-J, L-N, розділ 95 секції S	1A	на рівні класів (4-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010		
	секції H-J, L-N, розділ 95 секції S	1B	за кількістю зайнятих осіб 0-1, 2-9, 10-19, 20-49, 50-249, 250+, усього: на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010		
	секції B-N, крім K	1E	позначення спеціальної агрегації: B_TO_N_X_K	Усі види економічної діяльності за виключенням фінансової та страхової діяльності	
			ICT_T	ІКТ (інформаційно-комунікаційні технології) усього (за КВЕД-2010): 26.1+26.2+26.3+26.4+26.8+95.1+ +46.5+58.2+61+62+63.1	
			ICT_M	ІКТ у виробництві (за КВЕД-2010): 26.1+26.2+26.3+26.4+26.8	
			ICT_S	ІКТ у послугах (за КВЕД-2010): 95.1+46.5+58.2+61+62+63.1	
		НІТ	Виробництво з використанням високих технологій (за КВЕД-2010): 21+26+30.3		

Продовження додатка 2

Додаток до Регламенту ЄС № 295/2008	Охоплення видів діяльності за КВЕД-2010	Код групувань для складання структурної статистики відповідно до Регламенту ЄС № 251/2009	Групування (деталізація)														
			<table border="1"> <tr> <td data-bbox="839 461 991 651">МНТ</td> <td data-bbox="991 461 1501 651">Виробництво з використанням технологій середньовисокого рівня (за КВЕД-2010): 20+25.4+27+28+ 29+30-30.1-30.3+32.5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="839 651 991 842">MLT</td> <td data-bbox="991 651 1501 842">Виробництво з використанням технологій середньонизького рівня (за КВЕД-2010): 18.2+19+22+23+24+25-25.4+30.1+33</td> </tr> <tr> <td data-bbox="839 842 991 1032">LOT</td> <td data-bbox="991 842 1501 1032">Виробництво з використанням технологій низького рівня (за КВЕД-2010): 10+11+12+13+14+15+16+17+18-18.2+31+32-32.5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="839 1032 991 1111">INF</td> <td data-bbox="991 1032 1501 1111">Інформаційний сектор (за КВЕД-2010): 58.1+59.1+59.2+60+63.9</td> </tr> <tr> <td data-bbox="839 1111 991 1211">HITS</td> <td data-bbox="991 1111 1501 1211">Послуги з використанням високих технологій (за КВЕД-2010): 53+58+60+61+62+63+72</td> </tr> <tr> <td data-bbox="839 1211 991 1357">KWNMS</td> <td data-bbox="991 1211 1501 1357">Інтелектуально насичені ринкові послуги (за КВЕД-2010): 50+51+68+69+70+71+73+74+77+78+80+81+82</td> </tr> <tr> <td data-bbox="839 1357 991 1503">CRA</td> <td data-bbox="991 1357 1501 1503">Послуги, пов'язані з використанням комп'ютерного обладнання (за КВЕД-2010): 58.2+62+63.1</td> </tr> </table>	МНТ	Виробництво з використанням технологій середньовисокого рівня (за КВЕД-2010): 20+25.4+27+28+ 29+30-30.1-30.3+32.5	MLT	Виробництво з використанням технологій середньонизького рівня (за КВЕД-2010): 18.2+19+22+23+24+25-25.4+30.1+33	LOT	Виробництво з використанням технологій низького рівня (за КВЕД-2010): 10+11+12+13+14+15+16+17+18-18.2+31+32-32.5	INF	Інформаційний сектор (за КВЕД-2010): 58.1+59.1+59.2+60+63.9	HITS	Послуги з використанням високих технологій (за КВЕД-2010): 53+58+60+61+62+63+72	KWNMS	Інтелектуально насичені ринкові послуги (за КВЕД-2010): 50+51+68+69+70+71+73+74+77+78+80+81+82	CRA	Послуги, пов'язані з використанням комп'ютерного обладнання (за КВЕД-2010): 58.2+62+63.1
МНТ	Виробництво з використанням технологій середньовисокого рівня (за КВЕД-2010): 20+25.4+27+28+ 29+30-30.1-30.3+32.5																
MLT	Виробництво з використанням технологій середньонизького рівня (за КВЕД-2010): 18.2+19+22+23+24+25-25.4+30.1+33																
LOT	Виробництво з використанням технологій низького рівня (за КВЕД-2010): 10+11+12+13+14+15+16+17+18-18.2+31+32-32.5																
INF	Інформаційний сектор (за КВЕД-2010): 58.1+59.1+59.2+60+63.9																
HITS	Послуги з використанням високих технологій (за КВЕД-2010): 53+58+60+61+62+63+72																
KWNMS	Інтелектуально насичені ринкові послуги (за КВЕД-2010): 50+51+68+69+70+71+73+74+77+78+80+81+82																
CRA	Послуги, пов'язані з використанням комп'ютерного обладнання (за КВЕД-2010): 58.2+62+63.1																
II Детальний модуль для структурної статистики промисловості	секції В-Е	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="608 1503 839 1693">2А</td> <td data-bbox="839 1503 1501 1693">на рівні класів (4-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010</td> </tr> <tr> <td data-bbox="608 1693 839 1908">2В</td> <td data-bbox="839 1693 1501 1908">за кількістю зайнятих осіб 0-9, 10-19, 20-49, 50-249, 250+, усього: на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010</td> </tr> </table>	2А	на рівні класів (4-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010	2В	за кількістю зайнятих осіб 0-9, 10-19, 20-49, 50-249, 250+, усього: на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010											
2А	на рівні класів (4-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010																
2В	за кількістю зайнятих осіб 0-9, 10-19, 20-49, 50-249, 250+, усього: на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010																

Продовження додатка 2

Додаток до Регламенту ЄС № 295/2008	Охоплення видів діяльності за КВЕД-2010	Код групувань для складання структурної статистики відповідно до Регламенту ЄС № 251/2009	Групування (деталізація)
III Детальний модуль для структурної статистики торгівлі	секція G	3A	на рівні класів (4-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010
		3B	за кількістю зайнятих осіб 0-1, 2-9, 10-19, 20-49, 50-249, 250+, усього на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010
		3D	за розміром обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг), млн.євро 0-1, 1-2, 2-5, 5-10, 10-20, 20-50, 50-200, 200+, усього: на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010
IV Детальний модуль для структурної статистики будівництва	секція F	4A	на рівні класів (4-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010
		4B	за кількістю зайнятих осіб 0-9, 10-19, 20-49, 50-249, 250+, усього: на рівні груп (3-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні розділів (2-цифровий рівень) КВЕД-2010; на рівні секцій КВЕД-2010

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України "Про державну статистику" від 17.09.1992 № 2614-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
3. Державний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності (ДК 009:2010). Київ. Держспоживстандарт України. 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Концепція забезпечення статистичної конфіденційності, затверджена наказом Держстату від 28.07.2015 № 180 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Концепція розвитку державної статистики підприємств України, затверджена наказом Держкомстату від 28.12.2007 № 478 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Методологічні положення щодо визначення основного виду економічної діяльності підприємства, затверджені наказом Держкомстату від 14.12.2006 № 607. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Методика поширення даних вибіркового структурного обстеження малих підприємств на генеральну сукупність, затверджена наказом Державної служби статистики України від 16.10.2012 № 419. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Методологічні положення про взаємоузгоджену систему державних статистичних спостережень для складання показників структурної статистики – складової статистики підприємств, затверджені наказом Держстату від 29.12.2012 № 549 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Методологічні положення з організації проведення структурного обстеження страхових компаній, затверджені наказом Держстату від 29.09.2015 № 225 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Методологічні положення з організації проведення структурних обстежень кредитних установ, затверджені наказом Держстату від 30.12.2014 № 412. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Методика розрахунку показників структурної статистики з урахуванням діяльності фізичних осіб-підприємців, затверджена наказом Держстату від 26.11.2015 № 343. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

12. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затверджене наказом Держкомстату від 16.12.2009 № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

13. Commission Regulation (EC) No 250/2009 of 11 March 2009 implementing Regulation (EC) No 295/2008 of the European Parliament and of the Council as regards the definitions of characteristics, the technical format for the transmission of data, the double reporting requirements for NACE Rev.1.1 and NACE Rev.2 and derogations to be granted for structural business statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1415950264685&uri=CELEX:02009R0250-20140520>

14. Commission Regulation (EC) No 251/2009 of 11 March 2009 implementing and amending Regulation (EC) No 295/2008 of the European Parliament and of the Council as regards the series of data to be produced for structural business statistics and the adaptations necessary after the revision of the statistical classification of products by activity (CPA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1415955818979&uri=CELEX:02009R0251-20140523>

15. Council Regulation (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1415957428876&uri=CELEX:01993R0696-20081211>

16. Regulation (EC) No 295/2008 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2008 concerning structural business statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008R0295-20140523&qid=1440178597043&from=EN>

17. The SBS validation process. Eurostat/ Meeting of the Steering Group "Structural Business Statistics" 15-16 November 2012. DOC.3/EN/EUROSTAT/G2/SBS/NOV2012.